

**UCHWAŁA NR 122/XIV/2020
RADY MIASTA PODKOWA LEŚNA**

z dnia 30 stycznia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania
problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
w mieście Podkowa Leśna na 2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) , art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) , art.10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się i przyjmuje do realizacji Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2020 rok w mieście Podkowa Leśna stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Podkowa Leśna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2020 r.

Przewodniczący Rady Miasta
Podkowa Leśna

Michał Gołąb

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w mieście Podkowa Leśna na 2020 r.

Wstęp

Opierając się na uzyskanych wynikach z ankiet przeprowadzonych w Podkowie Leśnej w czerwcu 2018 r. podczas diagnozy lokalnych zagrożeń można wnioskować, że jedną z najważniejszych kwestii zdaje się być problem picia alkoholu – 39% uczniów szkoły podstawowej, 76% gimnazjalistów oraz 95% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Łatwość w sięganiu po alkohol może być związana z tym, że duża część badanej młodzieży (39% uczniów szkoły podstawowej, 36% gimnazjalistów i 30% uczniów liceum) jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż napojów wysokoprocentowych. Dodatkowo zarówno wśród uczniów na każdym etapie nauki są osoby deklarujące picie bieżące, a także przyznające się do incydentów upijania się.

Okoliczności pierwszego kontaktu z alkoholem winny zwrócić szczególną uwagę, tym bardziej, że część młodych respondentów deklaruje, że po raz pierwszy alkohol pili z rodzicami – takiej odpowiedzi udzieliło aż 76% uczniów szkoły podstawowej, 43% gimnazjalistów i 23% najstarszej grupy uczniów (osoby, które wcześniej deklarowały inicjację alkoholową). Niestety możemy tutaj mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie alkoholu przez młodzież. Dlatego skierowanie działań edukacyjnych także w stronę dorosłych mieszkańców powinno być jednym z założeń lokalnych programów profilaktyki. Trzeba też jasno powiedzieć, że żadne działania profilaktyczne nie przyniosą zamierzonych rezultatów, jeśli podstawowa instytucja profilaktyczna jaką niewątpliwie są rodzice będzie dawała przyzwolenie na zachowania ryzykowne wśród młodych ludzi.

Grupa rówieśnicza i jej akceptacja jest dla młodych ludzi na tyle ważna, że są w stanie dla niej podejmować różnego rodzaju zachowania ryzykowne np. picie alkoholu, a o takim zachowaniu wraz z rówieśnikami mówi 8% uczniów szkoły podstawowej, 32% gimnazjalistów i 47% licealistów. Istotne są także powody sięgania po alkohol przez młodzież, ponieważ duża część respondentów jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 61% uczniów szkoły podstawowej, 72% gimnazjalistów oraz 55% uczniów liceum jest takiego zdania. Dla starszej grupy uczniów alkohol jest sposobem na radzenie sobie z nieśmiałością – 65% licealistów tak uważa. Dlatego ważne, aby w działaniach profilaktycznych uwzględnić także nabywanie umiejętności psychospołecznych, jak np. asertywność, radzenie sobie z presją grupy. Alkohol jest także przez młodych ludzi traktowany jako sposób na dobrą zabawę (48% uczniów szkoły podstawowej, 86% gimnazjalistów i 95% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wyraziło taką opinię), dlatego ważne jest by wyczulić rodziców i innych dorosłych na to, w jaki sposób młodzież spędza czas wolny.

Młodzież ma także kontakt z innymi substancjami psychoaktywnymi. Do palenia papierosów przyznaje się 16% uczniów szkoły podstawowej, 26% gimnazjalistów i 65% najstarszej grupy badanej młodzieży. Co jeszcze bardziej niepokojące, w grupie gimnazjalistów (18%) i uczniów szkoły ponadgimnazjalnej (45%) są osoby, które miały kontakt z narkotykami. Dodatkowo młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki – takiej odpowiedzi udzielali uczniowie z wszystkich grup wiekowych. Warto też zwrócić uwagę na powracający po kilku latach problem używania przez młodych ludzi leków dostępnych bez recepty – takie odpowiedzi pojawiły się przy pytaniu o używane przez młodzież środki. Nasuwa się zatem potrzeba informowania ich o niebezpieczeństwach jakie wiążą się z choćby jednorazowym zażywaniem narkotyków (zwłaszcza jeśli mowa o nadal „popularnych” wśród młodzieży dopalaczach), pić alkoholu czy paleniem papierosów. Tym bardziej, że młodzi ludzie sami uważają swoją wiedzę za niewielką – 74% uczniów szkoły podstawowej, 78% gimnazjalistów oraz 80% najstarszych uczniów jest tego zdania. Potrzebę edukacji potęguje także fakt, że część osób dorosłych pytana o poziom własnej wiedzy na temat narkotyków także ocenia ją jako niewystarczającą (51%). Może to sugerować, że działania profilaktyczne muszą mieć bardziej kompleksowy charakter i obejmować wszystkie grupy mieszkańców Podkowy Leśnej, a zwłaszcza rodziców. Bardzo ważne, by zachęcać rodziców do rozmów na temat uzależnień z młodzieżą i zapewnić im wsparcie merytoryczne w tym temacie.

Mówiąc o dorosłych mieszkańcach trzeba zwrócić uwagę na ich postawę wobec zachowań przemocowych. Mieszkańcy byli podzieleni co do opinii czy stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą – 66% respondentów jest zdania, że nie jest to właściwa metoda. Ważne by wzmacniać taką postawę, a jednocześnie nadal nie ustawać w trudzie edukowania dorosłych mieszkańców. Tym bardziej, że na pytanie czy znają w swoim otoczeniu osobę doznającą przemocy ze strony najbliższych, 16% udzieliło twierdzącej odpowiedzi. Niestety aż 40% badanych uważa przemoc w rodzinie za sprawę prywatną, w którą nie należy się wtrącać. To ważny sygnał dla osób zajmujących się w mieście profilaktyką, by informować mieszkańców o nowelizacjach prawnych odnośnie przemocy, sposobach reagowania i możliwościach pomocy pokrzywdzonym oraz instytucjach pomocowych w najbliższym otoczeniu.

Dorośli mieszkańcy Podkova Leśnej bezrobocie oraz picie alkoholu przez młodzież postrzegają jako jedno z najważniejszych problemów społeczności. Warto zwrócić na to uwagę lokalnych władz. Mieszkańcy oczekują także działań mających na celu ograniczenie problemów alkoholowych (73% wyraziło taką opinię), a jednocześnie 86% dorosłych mieszkańców nie wie jakie działania podejmują lokalne władze, by wyeliminować ten problem.

Należy także zwrócić uwagę na sprzedaż alkoholu na terenie miasta oraz zaostrzenie kontroli sprzedaży. Sami sprzedawcy twierdzą, że sprawdzają dokument tożsamości, chociaż są osoby, które wiedzą o przypadkach sprzedaży alkoholu osobie nieletniej. Natomiast 75% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 10% gimnazjalistów i 3% uczniów szkoły podstawowej deklaruje, że samodzielnie kupiło alkohol. Dodatkowo sprzedawcy przyznają, że dochodzi do sytuacji picia alkoholu w obrębie ich punktów. Należy niezwłocznie podjąć kroki ograniczenia wymienionych sytuacji, zwłaszcza, że są one niezgodne z obowiązującymi przepisami. Należy także wziąć pod uwagę opinię dorosłych mieszkańców, dokładniej 18% ankietowanych, którzy są zdania, że osoby pijące stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców.

I. Podstawa prawna Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

Samorządy lokalne otrzymały stosowne kompetencje oraz środki finansowe niezbędne do realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Gmina ma za zadanie podejmować działania minimalizujące i zapobiegające alkoholizmowi i narkomanii w stosunku do społeczności lokalnej.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych, a co za tym idzie uchwalenie przez Radę Miasta Podkova Leśna niniejszego programu wynika odpowiednio z:

- art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W celu efektywnej realizacji działań ukierunkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień, opracowywany jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w mieście Podkova Leśna na 2020 rok.

Pod kątem merytorycznym Program jest tożsamy z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, wytycznymi zawartymi w rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2020 r. Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, diagnozą lokalnych zagrożeń wykonaną w 2020 r.

II. Realizatorzy Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej.

W realizację zadań Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii włącza się wielu specjalistów i instytucji działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy.

W realizację Programu będą zaangażowani:

- szkoły znajdujące się na terenie miasta Podkova Leśna

- Posterunek Policji w Podkowie Leśnej
- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Grodzisku Mazowieckim
- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Pruszkowie
- Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia w Pruszkowie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej

III. Cele i zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w Podkowie Leśnej

1. Cele:

- 1) przeciwdziałanie problemom alkoholowym i narkomanii m.in. poprzez wzrost wiedzy, świadomości mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie miasta z zakresu problematyki uzależnień, zachowań ryzykownych, przemocy, asertywności, komunikacji, relacji itp.
- 2) podniesienie kompetencji osób zajmujących się tematyką uzależnień, przemocy oraz profilaktyką na terenie gminy
- 3) zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych i ich rodzinom, osobom doświadczającym przemocy i ich rodzinom, pomoc rodzicom w procesie wychowawczym

Odbiorcami programu będą mieszkańcy miasta Podkowa Leśna.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

ZADANIE 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków

Działania:

1. prowadzenie działań rehabilitacyjnych i dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych
2. organizacja spotkań integracyjnych, umożliwienie udziału w ogólnopolskich spotkaniach trzeźwościowych osób uzależnionych z terenu miasta
3. organizowanie poradnictwa specjalistycznego dla osób uzależnionych i ich rodzin
4. prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do osób uzależnionych o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie miasta i w najbliższej położonych specjalistycznych placówkach, poprzez zamieszczanie informacji na stronach Urzędu Miasta Podkowa Leśna, Ośrodka Pomocy Społecznej, Biuletynie Miasta Podkowa Leśna, lokalnych mediach
5. prowadzenie działań motywacyjnych do podjęcia leczenia odwykowego i utrzymania abstynencji dla osób uzależnionych

ZADANIE 2

Udzielanie osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Działania:

1. organizowanie i finansowanie przedsięwzięć i działań związanych ze świadczeniem specjalistycznej pomocy dla rodzin, w których występują problemy uzależnień od alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych, współuzależnienia, DDA oraz przemocy w rodzinie
2. finansowanie i dofinansowanie spotkań integracyjnych dla społeczności lokalnej z rodzin zagrożonych uzależnieniami, uzależnionych, dotkniętych przemocą
3. prenumerata i zakup czasopism, literatury o tematyce dotyczącej uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie

ZADANIE 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Działania:

1. prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach mieszczących się na terenie miasta
2. organizowanie i pokrywanie kosztów działań promujących wśród dzieci i młodzieży modę na życie wolne od uzależnień, przemocy i agresji
3. organizacja i dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego z programami profilaktycznymi, wyjazdów z programem profilaktycznym
4. organizowanie i finansowanie szkoleń uprawniających nauczycieli do realizacji w szkołach rekomendowanych programów profilaktycznych z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych, innych uzależnień, przemocy, agresji, poprawnej komunikacji, relacji, emocji.
5. podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców poprzez organizowanie i finansowanie warsztatów umiejętności wychowawczych, wywiadówek z zakresu profilaktyki uzależnień i działań które mają na celu wzmacnianie kompetencji rodziców
6. zakup i dystrybucja materiałów związanych z tematyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów uzależnień, przemocy
7. opracowanie, wydawanie i dystrybucja materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy w przypadku występowania problemu alkoholowego, narkomanii i przemocy domowej na terenie gminy i w najbliższej okolicy

ZADANIE 4

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień

Działania:

1. udzielanie pomocy instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym poprzez wsparcie edukacyjne i materialne podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz zapobiegania przemocy domowej
2. włączanie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań wynikających z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii - zlecenie w trybie konkursu lub pozakonkursowym organizacjom pozarządowym wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z terenu Podkowy Leśnej (w szczególności pochodzących z rodzin w których ma miejsce przemoc i uzależnienie od substancji psychoaktywnych)
3. dofinansowanie działań integracyjnych dla środowisk abstynenckich, osób uzależnionych i ich rodzin, organizowanie działań rehabilitacyjnych do dalszego zdrowienia, motywujących do podjęcia terapii i wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia, propagowanie postaw trzeźwościowych
4. współpraca z Posterunkiem Policji w Podkowie Leśnej mająca na celu zapobieganie naruszaniu porządku publicznego powodowanego przez nietrzeźwych, znajdujących się pod wpływem narkotyków

ZADANIE 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...)

Działania:

1. prowadzenie działań kontrolno – interwencyjnych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Posterunek Policji w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2. kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu nietrzeźwym, nieletnim i pod zastaw poprzez m. in. organizację szkoleń dla przedsiębiorców prowadzących obrót napojami alkoholowymi

ZADANIE 6

Podnoszenie kompetencji grup zawodowych pracujących z rodziną i na rzecz rodziny, w obszarze profilaktyki uzależnień i przemocy

Działania:

1. podnoszenie kompetencji osób wchodzących w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez pokrywanie kosztów szkoleń i zwrot kosztów delegacji
2. podnoszenie kompetencji pracowników z instytucji znajdujących się na terenie Podkopy Leśnej i zobowiązanych do pomocy osobom uzależnionym i doświadczającym przemocy, osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez organizowanie szkoleń i informowanie o odbywających się szkoleniach
2. dofinansowanie i finansowanie szkoleń dla kadry pedagogicznej placówek oświatowych m.in. z tematyki uzależnień, przemocy, pracy z dziećmi z rodzin uzależnionych, zespołu FAS, szkoleń przygotowujących nauczycieli do realizacji w szkołach rekomendowanych programów profilaktycznych

IV. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta. W szczególności inicjuje ona działania w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma swoją siedzibę w Ośrodku Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej przy ul. Błońskiej 46/48.

Komisja pełni dyżury w pełnym składzie, po 2 godziny zegarowe w każdym miesiącu. Każda osoba powołana w skład Komisji jest zobowiązana uczestniczyć we wszystkich dyżurach.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie. Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Rada Miasta Podkowa Leśna określa na 2019 r. wynagrodzenie za pracę w ww. Komisji w miesięcznej wysokości brutto: Przewodniczący – 400 zł, członkowie – 270 zł. Wynagrodzenie wypłacane będzie za każdy miesiąc z dołu, na podstawie imiennych rachunków.

V. Przewidziane rezultaty

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

- 1) podniesienie świadomości dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu uzależnień, przemocy, relacji, komunikacji, emocji itp.,
- 2) wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców w procesie wychowawczym,
- 3) podwyższenie kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy i dotkniętych uzależnieniem,
- 4) podniesienie świadomości mieszkańców na temat uzależnienia i przemocy, w zakresie oferty pomocy osobom uzależnionym i dotkniętych przemocą w rodzinie oferowanej na terenie miasta Podkowa Leśna i w najbliższej okolicy,
- 5) zorganizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu miasta.

VI. Finansowanie

Źródłem finansowania zadań Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w Podkowie Leśnej stanowią dochody pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2020 zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dodatkowo środki pozyskane z innych źródeł m. in. z dotacji celowych z budżetu państwa.

VIII. Postanowienia końcowe

Realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień. Jednakże

pogram partycypuje w dobro mieszkańców gminy i w części poprawi sytuację społeczeństwa lokalnego w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy oraz przeciwdziałania tym zjawiskom.

Przewodniczący Rady Miasta
Podkowa Leśna

Michał Gołąb